

Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett.

Dato	FOR-1997-01-22-35
Departement	Kommunal- og arbeidsdepartementet
Publisert	Avd I 1997 Nr. 2
Ikrafttredelse	01.04.1997
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1985-06-14-77-§6
Kunngjort	14.02.1997
Korttittel	Forskrift om ansvarsrett etter plbl.

Del Skriv
 lenke merknad

Fastsatt av Kommunal- og arbeidsdepartementet 22. januar 1997 med hjemmel i plan- og [bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 § 6](#), jf. kap. XVI.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Denne forskrift har til formål å sikre at foretak som opptrer som ansvarlig etter plan- og bygningsloven som søker, prosjekterende, utførende, samordner eller kontrollerende har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å ivareta kravene i plan- og bygningsloven (pbl).

§ 2. Virkeområde

- Foretak som skal godkjennes for å påta seg oppgaver som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende, samordner og/eller kontrollerende i forbindelse med tiltak som krever tillatelse etter [pbl § 93](#) første ledd og kontroll av disse, jfr [pbl §§ 93 b, 97, 98 og 98 a](#), skal oppfylle kravene i denne forskrift.
- Sentral godkjenning etter denne forskrift kap. VI er frivillig. Sentral godkjenning skal legges til grunn for lokal godkjenning, jfr denne forskrift kap. V.
- Foretak som arbeider med tiltak som er unntatt fra søknadsbehandling etter [pbl § 93](#) og som behandles etter annet lovverk, jfr saksbehandlingsforskriften §§ 5 – 6 og [pbl § 93](#) annet ledd, kan gis sentral godkjenning etter denne forskrift etter søknad. Reglene i kap. V om lokal godkjenning kommer ikke til anvendelse.
- Krav om godkjenning av foretak kommer ikke til anvendelse på meldepliktige tiltak etter [pbl §§ 81, 85, 86 a](#) eller [86 b](#), jfr saksbehandlingsforskriften § 2, eller tiltak som er unntatt fra søknadsbehandling etter saksbehandlingsforskriften § 8.

§ 3. Definisjoner

- Med *plan- og bygningslovgivningen* menes i denne forskrift krav og bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, herunder forskrifter til plan- og bygningsloven, vedtekter og vilkår i planer og tillatelser eller godkjenning gitt i medhold av plan- og bygningsloven.
- Med *funksjon* menes funksjonen som ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig samordner for utførelsen, ansvarlig utførende eller ansvarlig kontrollerende.
- Med *godkjenningsordningen* menes ordningen for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett. Organiseringen av godkjenningsordningen fremgår av særskilt forskrift.
- Med *faglig leder* menes person som er bemyndiget av foretakets ledelse til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningslovgivningen.

5. Godkjenningsområde, fagområde, foretaksklasse og tiltaksklasse er definert i særskilte bestemmelser nedenfor.

□ □

§ 4. Foretak og andre som kan gis godkjenning

1. Godkjenning etter denne forskrift gis til foretak, herunder også etater og andre offentlige organer.
2. Foretak skal være registrert i foretaksregisteret eller i enhetsregisteret.
3. Foretak fra annen EØS-stat som ikke oppfyller kravene i nr. 2 må dokumentere at det er registrert i tilsvarende foretaksregister eller bransjeregister i sitt eget land. Ved godkjenningen kan det settes vilkår om dokumentasjon av senere registrering i foretaksregisteret eller enhetsregisteret i samsvar med nr. 2.

□ □

§ 5. Godkjenningsområde

1. Godkjenning etter denne forskrift gjelder for godkjenningsområde som bestemmes av foretakets funksjon, fagområde og foretaksklasse.
2. Foretak godkjennes for en eller flere funksjoner:
 - a. ansvarlig søker
 - b. ansvarlig prosjekterende
 - c. ansvarlig samordner for utførelsen
 - d. ansvarlig utførende
 - e. ansvarlig kontrollerende for henholdsvis prosjektering og utførelse.
3. Funksjonene kan deles i fagområder etter nødvendig kunnskap og erfaring om det enkelte tiltakets art, tekniske funksjon og utforming. Fagområdet skal tilsvare den type faglig kompetanse som foretaket har.
4. Foretaksklasse bestemmes av faglige lederes utdanning og praksis inndelt i fagområde, og skal svare til det som kreves for å løse oppgaver innen angitt tiltaksklasse, jfr denne forskrift kap. IV.

□ □

Kap. II. Krav til foretakenes system

□ □

§ 6. Generelle krav for oppfyllelse av plan- og bygningslovgivningen

Foretak som søker godkjenning for ansvarsrett skal ha internkontroll, kvalitetssikring eller tilsvarende system for oppfyllelse av krav i plan- og bygningslovgivningen. Systemet skal i innhold og omfang være tilpasset godkjenningsområdet. Systemet skal blant annet omfatte:

- a. organisasjonsplan, som viser ansvars- og oppgavefordeling, prosjektorganisering og fordeling av kvalifikasjonene blant foretakets faglige ledere. Det skal fremgå i hvilken grad foretaket må benytte tilknytning av andre kvalifiserte foretak eller personer for å oppfylle plan- og bygningslovgivningen
- b. identifikasjon av gjeldende krav i plan- og bygningslovgivningen for gjennomføringen av oppdrag
- c. system for å identifisere, rette opp og hindre gjentakelse av avvik
- d. styring av dokumenter.

□ □

§ 7. Kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen

Foretaket skal ha kunnskaper om plan- og bygningslovgivningen relatert til foretakets godkjenningsområde.

□ □

§ 8. Tilleggskrav for de enkelte funksjonene

1. Ansvarlig søker skal ha system for:
 - a. samordning av oppgaver innen prosjektering og tilrettelegging for prosjekteringskontroll
 - b. at søknad inneholder alle opplysninger som er nødvendig for å vise at tiltak oppfyller krav i plan- og bygningslovgivningen, herunder ansvarsoppgave for de ansvarlig prosjekterende og kontrollplan for prosjekteringen.
2. Ansvarlig prosjekterende skal ha system for:
 - a. at de relevante krav og vilkår i plan- og bygningslovgivningen defineres, synliggjøres og oppfylles i prosjekteringen
 - b. at prosjektering i avgrensningen mot annen ansvarlig prosjekterende ivaretas.

3. Ansvarlig samordner for utførelsen skal ha system for:
 - a. oppfyllelse av samordnerfunksjonen, herunder tilrettelegging for kontroll i utførelsen
 - b. at krav til tiltak som er spesifisert i grunnlagsmateriale for igangsettingstillatelse, blir ivaretatt i de enkelte utførelsesoppgaver.
4. Ansvarlig utførende skal ha system for:
 - a. at utførelsen oppfyller gjeldende krav innen godkjenningsområdet, i prosjektspesifikasjoner, tillatelse og andre krav i plan- og bygningslovgivningen
 - b. identifisering og rapportering i tilfelle der spesifikasjonene er åpenbart mangelfulle, motstridende eller feilaktige.
5. Ansvarlig kontrollerende skal ha system for:
 - a. planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, overvåking og rapportering av kontroll innenfor godkjenningsområdet, enten som egenkontroll eller uavhengig kontroll
 - b. regelmessig gjennomgang av kontrollsystemet.

□ □

§ 9. Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav

1. Foretak eller andre som søker godkjenning skal avgi egenerklæring på fastlagt blankett som viser hvordan kravene er ivaretatt. Dersom det fremlegges sertifikat for kvalitetssystem, bør dette normalt godtas som dokumentasjon av systemkravene i denne forskrift.
2. Kommunen kan føre tilsyn med oppfyllelse av systemkravene. Systemet skal være tilgjengelig for kommunen på forlangende. Ved sentral godkjenning skal systemet være tilgjengelig for det sentrale godkjenningsorganet på forlangende.

□ □

Kap. III. Krav til utdanning og praksis – faglige ledere

□ □

§ 10. Utdanningsnivåer

Foretakets faglige ledere skal ved eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets godkjenningsområde oppfylle følgende alternative kvalifikasjoner:

- a. Fagopplæring som svarer til fagprøve hhv. svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i [lov av 23. mai 1980 nr. 13](#) om fagopplæring i arbeidslivet.
- b. Mesterbrev, teknisk utdanning som svarer til krav til Mesterbrevsutdanning eller teknisk fagskole med fagplan for linjefag.
- c. Utdanning som svarer til det som kreves for eksamen fra ingeniørhøgskole.
- d. Utdanning på universitetsnivå som sivilingeniør, sivilarkitekt eller tilsvarende grad.

□ □

§ 11. Krav til utdanning og praksis innen det enkelte godkjenningsområdet

1. Foretakets faglige ledere skal oppfylle krav til utdanning og praksis inndelt etter foretaksklasse og funksjon etter tabellen nedenfor.

Kvalifiserer i	Funksjon som	Utdanning i	Arbeidspraksis
tiltaksklasse/ foretaksklasse	ansvarlig i henhold til § 5 nr. 2	henhold til nivå i § 10	(i antall år):
1	Søker	b)	4 år
1	Prosjekterende	b)	4 år
1	Kontrollerende		
	for prosjekteringen	b)	4 år
1	Utførende	a)	2 år
1	Kontrollerende		
	for utførelsen	a)	2 år
1	Samordner for		
	utførelsen	a)	5 år
2	Søker	c)	6 år
2	Prosjekterende	c)	6 år

Kvalifiserer i tiltaksklasse/ foretaksklasse	Funksjon som ansvarlig i henhold til § 5 nr. 2	Utdanning i henhold til nivå i § 10	Arbeidspraksis (i antall år):
2	Kontrollerende for prosjekteringen	c)	6 år
2	Utførende	b)	3 år
2	Kontrollerende for utførelsen	b)	3 år
2	Samordner for utførelsen	b)	5 år
3	Søker	d)	8 år
3	Prosjekterende	d)	8 år
3	Kontrollerende for prosjekteringen	d)	8 år
3	Utførende	c)	5 år
3	Kontrollerende for utførelsen	c)	5 år
3	Samordner for utførelsen	c)	8 år

- For ansvarlig søker kreves det i tillegg til prosjekteringspraksis også praksis fra utforming av søknad med underlag for tiltak i samme eller høyere klasse.
- For ansvarlig samordner for utførelsen kreves det i tillegg til praksis som utførende også praksis fra prosjektledelse, anleggsledelse eller samordning fra tiltak i samme eller høyere klasse.
- For ansvarlig kontrollerende for prosjekteringen eller utførelsen kreves samme utdanning og praksis som henholdsvis prosjekterende eller utførende i samme eller høyere klasse. I tillegg til praksis som prosjekterende eller utførende kreves praksis fra henholdsvis prosjekterings- eller utførelseskontroll.

2. Ved økt relevant utdanning kan kravene til praksislengde reduseres. Tilsvarende kan relevant praksis av lengre varighet enn det som kreves redusere kravene til utdanning. For ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i foretaksklasse 1 kan krav til praksis helt falle bort ved relevant utdanning av lengre varighet eller høyere grad.
3. Ved vurdering av relevant praksis skal det legges vekt på praksis som er gjennomført de siste 10 år. For ansvarlig prosjekterende og søker i klasse 3 skal det legges vekt på praksis de siste 15 år. Praksis skal ha tilknytning til godkjenningsområdet og være forsvarlig utført.
4. Foretak skal dokumentere kvalifikasjonene hos sine faglige ledere ved bekreftet kopi av eksamensvitnemål, fagbrev e.l.
5. Arbeidspraksis skal dokumenteres ved bekreftet kopi av attest e.l. fra arbeidsgiver eller oppdragsgiver.
6. For faglig leder fra annen EØS-stat med utdanning på nivå som angitt i § 10 bokstav a og b skal dokumentasjon godkjennes i henhold til Rådskonklusjon 64/427/EØF innen generelle byggfag.

□ □

Kap. IV. Oppdeling i tiltaksklasser

□ □

§ 12. Tiltaksklasser

1. Oppgaver knyttet til tiltak skal inndeles i tiltaksklasse 1, 2 eller 3 innenfor ett eller flere fagområder basert på vanskelighetsgrad og mulige konsekvenser av mangler og feil. Det må legges særlig vekt på de følger mangler og feil ved tiltaket kan få for helse, miljø eller sikkerhet. Prosjektering og utførelse skal vurderes hver for seg. Et tiltak eller del av tiltak kan falle i ulik klasse for prosjektering og utførelse.

□ □

§ 13. Tiltaksklasse 1

1. Tiltaksklasse 1 omfatter – uavhengig av funksjon og fagområde – enkle tiltak av liten vanskelighetsgrad der mangler eller feil ved tiltaket bare fører til mindre konsekvenser for helse-, miljø- og sikkerhet.
2. Prosjektering eller prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 1 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, herunder tekniske installasjoner der prosjekteringen er av liten vanskelighetsgrad og normale belastninger er ventet. Prosjektering skjer ved bruk av enkle beregninger og dimensjonering, bruk av tabeller, forhåndsaksepterte løsninger og bygninger i brannklasse 1 og pålitelighetsklasse 1, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 1 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, herunder tekniske installasjoner

der utførelse skjer uten at vesentlig prosjektering gjenstår og under forhold som ikke vanskeliggjør utførelsen eller krever spesielle metoder for utførelsen.

□ □

§ 14. Tiltaksklasse 2

1. Tiltaksklasse 2 omfatter – uavhengig av funksjon og fagområde – tiltak av:
 - a. liten vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, eller
 - b. middels vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til små til middels konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.
2. Prosjektering og prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 2 omfatter tiltak som nevnt under nr. 1, der
 - a. mangler eller feil ved tekniske installasjoner eller prosjekteringen kan føre til fra middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet
 - b. prosjekteringen skjer etter anerkjente forutsetninger, standarder og kjente tekniske prinsipper, og der oppfyllelse av teknisk byggeforskrift dokumenteres ved allment aksepterte tekniske analyse- eller beregningsmetoder, bygninger i brannklasse 2 og pålitelighetsklasse 2 og 3, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 2 omfatter store tiltak eller tekniske installasjoner der prosjektmateriale for utførelse må utfylles med beregninger basert på normer, eller der utførelse skjer under forhold som til en viss grad kan vanskeliggjøre utførelsen eller kreve spesielle utførelsesmetoder.

□ □

§ 15. Tiltaksklasse 3

1. Tiltaksklasse 3 omfatter – uavhengig av funksjon og fagområde – tiltak av:
 - a. middels vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, eller
 - b. stor vanskelighetsgrad.
2. Prosjektering eller prosjekteringskontroll i tiltaksklasse 3 omfatter tiltak, som nevnt under nr. 1, herunder tekniske installasjoner der prosjekteringen setter krav til spesialiserte kvalifikasjoner eller bruk av alternative analysemetoder for oppfyllelse av teknisk byggeforskrift. Ved utforming av analysemetoder og valg av løsninger eller for tiltak i brannklasse 3 og 4 og pålitelighetsklasse 3 og 4, jfr teknisk byggeforskrift.
3. Utførelse eller utførelseskontroll i tiltaksklasse 3 omfatter:
 - a. store eller kompliserte tiltak, herunder tekniske installasjoner
 - b. tiltak der usikre forhold ved utførelsen krever supplerende tekniske undersøkelser f.eks. ved usikre grunnforhold, eller krever spesielle utførelsesmetoder for å unngå skadelig innvirkning på byggverkets eller anleggets egenskaper, f.eks. ved arbeider i eller under vann
 - c. tiltak der prosjektmateriale for utførelse krever vesentlig teknisk utdyping og supplering med spesielle utførelsesprosedyrer eller videre detaljert prosjektering.

□ □

Kap. V. Lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett

□ □

§ 16. Lokal godkjenning av foretak

1. I den enkelte byggesak skal foretak som omfattes av denne forskrift godkjennes av kommunen.
2. Godkjenning gis, etter søknad på fastsatt søknadsblankett, til foretak m.v. som dokumenterer at det tilfredsstillende kravene for godkjenning i denne forskrift. For søkere uten sentral godkjenning skal søknaden vedlegges dokumentasjon som viser at foretaket oppfyller kravene i denne forskrift. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, svensk eller dansk skal ledsages av oversettelse til ett av disse språkene.
3. Kommunen skal behandle søknad om lokal godkjenning uten ugrunnet opphold.
4. Etter forslag fra tiltakshaver skal kommunen fastsette tiltaksklasse, som skal være bestemmende for hvilken tiltaksklasse som kreves for godkjenningen.
5. For foretak med sentral godkjenning skal kommunen vurdere om det er samsvar mellom godkjenningsområdet i den sentrale godkjenning og tiltaket. For øvrig skal sentral godkjenning legges til grunn uten ytterligere vurdering.
6. For foretak uten sentral godkjenning skal kommunen vurdere kvalifikasjonene i forhold til det aktuelle søknadspliktige tiltak.
7. Lokal godkjenning har samme varighet som tillatelsen til tiltaket ellers.

□ □

§ 17. Personlig godkjenning

1. I særlige tilfelle kan kommunen etter søknad gi personlig godkjenning til faglig kvalifisert person. Ved personlig godkjenning skal det legges vekt på langvarig og relevant erfaring, og eventuell utdanning. Kravene til dokumentasjon i kap. II og III gjelder tilsvarende.
2. Kommunen kan godkjenne person for funksjonen som ansvarlig utførende for enkle søknadspliktige tiltak, jfr pbl § 95 b, i tiltaksklasse 1 til bolig- eller fritidsbygning til eget bruk, uten hensyn til kravene i kap. II og kap. IV i denne forskrift, forutsatt at personen sannsynliggjør at arbeidet vil bli utført i samsvar med plan- og bygningslovgivningen. For små tiltak kan kommunen under de samme forutsetninger også godkjenne person som ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende.

 § 18. Gebyr for lokal godkjenning

1. Kommunen kan kreve gebyr for behandling av søknad om lokal godkjenning i samsvar med reglene i pbl § 109.
2. Ved fastsettelsen av gebyr skal tas hensyn til om det foreligger sentral godkjenning etter denne forskrift.

 § 19. Foretakets opplysningsplikt. Endringer m.m.

Foretak og andre med lokal godkjenning plikter, inntil byggesaken er avsluttet, å melde fra til kommunen dersom de ikke lenger oppfyller forutsetningene for godkjenningen.

 § 20. Tilbaketrekking av lokal godkjenning. Advarsel

1. Kommunen kan trekke tilbake lokal godkjenning når det ansvarlige foretak i vesentlig grad har unnlatt å sørge for prosjektering, utførelse eller kontroll i samsvar med plan- og bygningsloven, og har unnlatt å følge pålegg fra kommunen om å rette avvik. Godkjenning kan også trekkes tilbake på grunn av manglende oppfyllelse av forutsetningene for godkjenningen.
2. Før vedtak om tilbaketrekking fattes, skal advarsel være gitt med frist til å uttale seg. Tiltakshaver skal underrettes om advarselen og tilbaketrekkingen.
3. Kommunen skal rapportere vedtak om tilbaketrekking av lokal godkjenning til den sentrale godkjenningsordningen. Dette skal gjøres selv om foretaket ikke har sentral godkjenning.
4. Ny godkjenning skal gis dersom foretaket på ny dokumenterer oppfyllelse av vilkårene etter denne forskrift.

 § 21. Klage – lokal godkjenning

Vedtak om lokal godkjenning og vedtak om tilbaketrekking av godkjenning er enkeltvedtak som kan påklages til fylkesmannen av parter og andre med rettslig klageinteresse.

 Kap. VI. Sentral godkjenning av foretak **§ 22. Sentral godkjenning**

Sentral godkjenning er et frivillig hjelpemiddel for dokumentasjon av kvalifikasjonskravene etter denne forskrift og skal legges til grunn for lokal godkjenning.

 § 23. Godkjenningens varighet. Fornyelse

1. Sentral godkjenning gis for 24 måneder og fornyes såfremt foretaket dokumenterer at det fortsatt tilfredsstillende vilkårene for godkjenningen.
2. Foretak med sentral godkjenning, som ønsker å opprettholde godkjenningen, plikter å melde fra til godkjenningsordningen innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden om fortsatt oppfyllelse av vilkårene for godkjenning på særskilt blankett. Foretaket må ellers fremme ny søknad, jfr § 24.

§ 24. Søknad om sentral godkjenning av utøvere for ansvarsrett

1. Søknad fra foretak om sentral godkjenning sendes skriftlig til Godkjenningsordningen på fastsatt blankett. Søknaden skal vedlegges dokumentasjon som viser at foretaket oppfyller kravene i denne forskrift.
2. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, dansk eller svensk skal ledsages av oversettelse til ett av disse språkene.
3. Søknad om sentral godkjenning eller om fornyelse av slik godkjenning behandles når gebyr etter § 30 er innbetalt til Godkjenningsordningen.

§ 25. Sentral godkjenning av foretak innen tiltaksområder som behandles etter annen lovgivning

For sentral godkjenning av foretak som arbeider med tiltak som behandles etter annet lovverk, jfr denne forskrift § 2 nr. 3, skal Godkjenningsordningen så langt det er nødvendig samarbeide med berørte sektormyndigheter.

§ 26. Foretakets opplysningsplikt om endringer av betydning for den sentrale godkjenningen

Foretak m.v. med sentral godkjenning plikter av eget tiltak å melde fra til Godkjenningsordningen om endringer som har betydning for godkjenningen. Permanente endringer i foretakets faglige ledelse, vesentlig omorganisering av foretaket, tvangsavvikling eller konkursbehandling skal meldes til Godkjenningsordningen uten ugrunnet opphold.

§ 27. Tilbaketrekking av sentral godkjenning. Advarsel

1. Sentral godkjenning kan trekkes tilbake ved vesentlig overtredelse av plan- og bygningslovgivningen, dersom foretaket ikke lenger oppfyller de nødvendige kvalifikasjonskrav for godkjenning eller foretaket på annen måte ikke oppfyller kravene for godkjenning.
2. Godkjenningen faller bort dersom gebyr ikke er innbetalt ved påkrav.
3. Tilbaketrekking av sentral godkjenning gjelder inntil foretaket ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrige er tilstede.
4. Før det treffes vedtak om tilbaketrekking skal foretaket gis advarsel med frist til å uttale seg. Det skal vurderes hvor alvorlig årsaken til tilbaketrekkingen er i forhold til virkningen av tilbaketrekking. Det kan bl.a. legges vekt på om lokal godkjenning er trukket tilbake, og om det er gitt tidligere advarsler. For foretak med flere forretningssteder eller prosjekter er det adgang til å foreta delvis tilbaketrekking.

§ 28. Register over foretak med sentral godkjenning

1. Foretak med sentral godkjenning skal føres i et sentralt register.
2. Registeret skal inneholde opplysninger om foretakets eller enhetens identifikasjon, godkjenningsområde og godkjenningens varighet.
3. Registeret skal på hensiktsmessig måte være tilgjengelig for brukere og publikum.

§ 29. Gebyr for sentral godkjenning

1. For sentral godkjenning skal det betales et gebyr som skal dekke kostnadene knyttet til den sentrale godkjenningsordningen. Gebyrene er:
 - a. behandlingsgebyr for søknad om sentral godkjenning
 - b. årsgebyr for å inneha sentral godkjenning
 - c. gebyr for behandling av søknad om fornyelse av sentral godkjenning. Gebyret skal være betalt før fornyet godkjenning kan utstedes.
2. Gebyrene etter nr. 1 fastsettes av departementet. Gebyrene kan differensieres i forhold til antallet godkjenningsområder og faglige ledere.

§ 30. Klage

Vedtak om sentral godkjenning herunder vedtak om tilbaketrekking, kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse.

Kap. VII. Ikraftsetting og overgangsregler

§ 31. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. april 1997 ved iverksettelsen av den sentrale godkjenningsordningen, med unntak av kap. V. Bestemmelsene om lokal godkjenning (kap. V) trer i kraft 1. juli 1997.

§ 32. Overgangsbestemmelser

1. For sentral godkjenning gjelder ikke overgangsregler.
2. Tiltak det er søkt om tillatelse til innen seks måneder etter 1. juli 1997, kan behandles etter de tidligere reglene om godkjenning av ansvarshavende etter plan- og bygningsloven, jfr [lov av 5. mai 1995 nr. 20](#) avsnitt III nr. 3 tredje ledd. Tiltakshaver må selv fremsette krav om dette ved innlevering av søknad. Hvis tiltakshaver ikke fremsetter slikt krav, kan kommunen velge hvilket regelsett som skal gjelde.
3. For lokal godkjenning gjelder ikke denne forskrift kap. II – Krav til foretakenes system i en periode på ett år etter ikrafttreden, dvs. frem til 1. juli 1998. I en periode på ytterligere ett år gjelder denne forskrift kap. II, dvs. frem til 1. juli 1999, slik at kravet til dokumentasjon i [§ 9](#) anses oppfylt ved egenerklæring om at foretaket er i ferd med å utarbeide systemkrav.

For godkjenning av kontrollerende skal kommunen i overgangsperioden på 2 år i tillegg til dokumentasjon som nevnt kreve erfaring fra eller system for kontroll.

For denne forskrift kap. III – Krav til utdanning og praksis – faglige ledere gjelder:

 - a. Godkjenning som er gitt i medhold av lov av 24. oktober 1954 om godkjenning av entreprenører (entreprenørloven) gjelder som grunnlag for lokal godkjenning i to år fra 1. juli 1997. Søknad om slik godkjenning må være innkommet senest 1. april 1997. Entreprenørgodkjenningen holder likevel opp å gjelde dersom det oppstår forhold som nevnt i [entreprenørloven § 11](#).
 - b. Godkjenning som er gitt i medhold av [lov 19. juni 1970 nr. 59](#) om håndverksnæring gjelder som grunnlag for lokal godkjenning i to år fra 1. juli 1997.
 - c. Andre yrkesutøvere i foretakenes faglige ledelse enn de som er nevnt under pkt. a plasseres i foretaksklasser etter denne forskrift kap. III.
4. For øvrig gjelder ikke overgangsregler.